

Schriftlezing:

EXODUS 13 : 17, 18, 21, 22

JESAJA 60 : 1 - 6

MATTHÉUS 2 : 1 - 4, 9 - 12

"EEN ANDERE WEG"

DOOR KLAAS DE BOER

"Ik ben mijn ster kwijt!" Dat was een uitroep van mijn vrouw nadat we een ster gekocht hadden op een kerstmarkt. We hadden hem meegenomen, in de auto neergelegd en bij het uitladen... de ster weg. "Ik ben hem kwijt," zei ze. Nu, het viel nogal mee, want hij was weggeleden in de kofferbak. Later vond ze hem terug. Hij hangt nu te stralen in onze kamer. Maar ik moest er wel aan denken toen ik die geschiedenis las van de Wijzen uit het Oosten. Die waren nu met recht de ster kwijt. Die hadden ze het uit het zicht verloren.

Een ster schijnt prachtig. Die staat heel hoog en die schittert. Je komt ze ook op allerlei manier tegen. Sterren die vast staan en zich niet verplaatsen aan de hemel. Sterren die soms dansen. Sterren die stralen. En ook wel vallende sterren. Maar ja, wie kijkt er nu nog naar de sterren aan de hemel? Vroeger deden zeelieden dat om de koers te bepalen. En toen ik deze week las dat Laura Dekker bezig was met haar zeilreis rond de wereld, toen vroeg men: "Zou ze op de sterren zeilen?" Ik zei: "Nee, ik denk vast dat ze hele moderne technische apparatuur bij zich heeft." Soms zie je sterren verbleken en denk je: waarom zijn mensen nu geïnteresseerd in de sterren? Aantrekkingskracht. Weet u wel dat sterren aantrekkingskracht hebben op een mooie zomeravond? Dan zit je buiten te genieten van het firmament. Prachtig.

Maar je moet natuurlijk wel een beetje apart zijn om die sterren te volgen. En dat deden die Wijzen: ze volgden een hele bijzondere ster. Een ster die voor iemand had geschinen en hen in beweging had gebracht. Iemand die hen motiveerde op hun pelgrimstocht. Zo zijn ze op trektocht gegaan. En op die reis volgen ze de ster. "Heb je 'm? Hou hem in de gaten! Want anders kun je hem kwijtraken."

Ja, bij mijn dochter waren ze de zaak aan het inventariseren afgelopen week. Ik zat dat zo eens te bekijken. Alles ging van de plank af en werd bekeken. Sommige winkeldochters werden in de opruiming gedaan. Toen dacht ik: het is af en toe wel eens een keer goed dat je ook in je eigen leven gaat inventariseren. Wat is er nu goed geweest in het afgelopen jaar? Hebben we de zegeningen van God wel herkend? Hebben we de diensten wel gewaardeerd? De bijbelstudies die gehouden werden en niet te vergeten de feesten en de ontmoetingen met elkaar?

En dan komt alras de vraag naar je toe: wat heb je daar nu van overgehouden? Wat hebben al die mooie dingen nu voor je betekend? Heeft het je leven veranderd? Ben je er echt door in vuur en vlam gezet? Of was het alleen maar een beetje sfeer en ging je weer over tot de orde van de dag?

Tijdens de Kerstdagen zie je altijd mensen die je had verwacht en die je ook niet had verwacht. Dat is in die geschiedenis die wij gelezen hebben precies hetzelfde. Had je daar nu de Wijzen verwacht die duizenden kilometers hadden moeten reizen? Ik niet. Ik had daar veeleer Schriftgeleerden verwacht, die de Bijbel zo goed kennen, dat ze de teksten uit hun hoofd kunnen opzeggen. Maar die zijn er niet.

Herders, die zijn er wel. Maar ja, dat is het uitschot van de maatschappij. Koningen, die had ik er verwacht, maar Herodes? Herodes zegt dat hij graag komen wil, maar hij weet het Kind niet te vinden.

Misschien inventarisatie na de feestdagen. Heeft het je leven vernieuwd? Heb je er nieuwe moed door gekregen? Kun je nu met nieuw elan het nieuwe jaar in? Ik ken heel veel mensen die dat niet hebben. Ik kreeg net voor de feestdagen een mail van wel twee bladzijden van iemand die met heel veel moeite naar de toekomst kijkt. Hij had hele bladzijden vol geschreven met allemaal ellende. Hij had de wereld onderzocht. De toestanden in Israël en daar in Syrië, Irak en Iran. Alle crises gingen aan mijn ogen voorbij: bankcrisis, eurocrisis... Allemaal, allemaal ellende. Had ook nog de huizenmarkt doorgenomen. En aan het einde: "Wat zal er van mijn pensioen komen?"

Nu, ik had dat gelezen, het kostte me nog een half uur en toen moest ik hem beantwoorden. Dat heb ik gedaan. Ik heb het maar heel kort gehouden: "Ik wens je heel veel heil en zegen, maar ga nu de drempel over met Psalm 91. Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste is gezeten, die zal vernachten in de schaduw van de Almachtige."

Wij mogen toch met vertrouwen de toekomst ingaan? We hebben toch het Kind? En we volgen net zoals de Wijzen toch die ster? Want als je die ster volgt, kom je bij Jezus. Dan mag je neerknielen en alles geven wat je hebt. Daar wacht dat Kind op. Daarom moet je geen toeschouwer blijven, nee, je moet erbij betrokken zijn, want Jezus wacht op u, op jullie of jullie komen.

Ik weet niet hoe het in uw leven zal gaan. Misschien dat het nieuwe jaar wel heel andere wegen met je gaat dan je denkt. Dat is meestal zo, dat God andere wegen gaat, die je soms niet begrijpen kunt. Je bent gezond en dan... inbreuk. Andere wegen. Je kinderen? Je hebt ze zo goed opgevoed, aan de hand bij de Here Jezus gebracht en ze gaan andere wegen. "Ze zijn hun ster kwijt," zei een moeder tegen me.

Zie je daar die Wijzen? Die waren nu echt de ster kwijt. Eerst zien ze die ster stralen. Toen op weg gegaan. Toen de weg kwijt en toen die koning en dat Kind. En toen...? Ja, toen weer terug. God kiest soms andere wegen. Dat heeft Hij ook bij de Here Jezus gedaan. Het kleine Kind drieëndertig jaar later: de Man van smarten aan Golgotha's kruis. De weg van God hoefde niet meer langs de offerdieren van de tempel. Er hoefden geen lammetjes meer geslacht te worden. Nee, dat ene offer van Jezus was genoeg. Andere wegen... Dan lees je de Bijbel: "Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt." Een andere weg. Een nieuwe weg. De Here God laat Zijn Zoon sterven om de wereld te redden. Het was een eenzame weg. En Jezus vraagt Zich af: "Waarom moet Ik nu die weg gaan? Waarom hebt Gij Mij verlaten?" Ja, waarom ging Jezus nu die weg? Omdat Hij u liefhad. Het was nog de enige manier, de enige weg om de wereld te verlossen, nieuw perspectief te geven, toekomstverwachting en leven in vreugde. God gaat met mensen soms ook een andere weg. Wegen die je soms niet uitkiest. Dan word je overgeplaatst... Dan moet je verhuizen... Dan moet je helemaal opnieuw beginnen... Een ander leven

Zie je daar die Wijzen gaan? Wij hebben het over drie Wijzen. Staat er niet bij in de Bijbel. Maar als je het leest in de rooms-katholieke traditie, dan zijn er drie Wijzen. Misschien hebben ze dat wel gedaan om de drie geschenken die gegeven zijn: goud, wierook en mirre. En als je even verder leest, dan hebben ze ook nog drie namen: Caspar, Melchior en Balthasar. Toch? En als je die drie namen kent, denk je: hoe zou dat nu kunnen? Dan zit je even te googelen op internet en dan zie je boven een huis staan: *CMB* - Caspar, Melchior, Balthasar - *Christus Mansionem Benedicat*: Christus zegent dit huis. In de traditie zijn het ook nog koningen en ze brengen ook nog kostbare geschenken.

En in Jesaja 60 lees je dat ze zich laten leiden door een glans, door een schijnsel. De koningen komen van over de hele wereld. Die komen overal vandaan. De volkeren komen bij dat Kind. U mag komen. Samen op weg naar Bethlehem.

Als God de Wijzen nu hun gang had laten gaan, hadden ze zich aangemeld daar in Jeruzalem. Dan was het een statiebezoek geworden van drie geweldige koningen, drie magiërs. Dan waren ze aangestaard door de massa en waren ze beroemd geweest. Dat was een bezienswaardigheid geworden! Nee, het enige wat ze vragen is: "Waar is de geboren Koning der Joden? Wij hebben in het Oosten Zijn ster gezien en wij willen Hem aanbidden." Zijn ster. Zijn ster die aan de hemel straalt. Zijn glans. Zijn eer. Maar in Jeruzalem weten ze van niks. En als koning Herodes het hoort, vertelt Matthéüs, dan is hij zeer geschokt en Jeruzalem met hem. Als het nu waar is wat die Wijzen vertellen, dan is die geboren Koning in Bethlehem geboren. Dat heeft de profeet Micha voorspeld. En de hogepriester en de Schriftgeleerden? Ze geloven er niets van. Dan roept Herodes in het geheim alle mensen in Jeruzalem bij elkaar. Niemand mag het weten. Hij neemt het zekere voor het onzekere en hij maakt plannen om het Kind te vermoorden. Zoals hij in zijn leven zoveel mensen vermoord heeft. En niemand gaat mee met dat voorname gezelschap op weg naar Bethlehem!

Zie je ze daar gaan die Wijzen? Nee, niet in Jeruzalem. Nee, op weg naar Bethlehem. En wat zien ze dan? Weer die ster. Toch niet kwijt, de ster! God gaat een andere weg. Dat doet God wel vaker. Daarom heb ik Exodus 13 met u gelezen. Want dat heeft Gods volk ook ervaren. Vanuit Egypte op weg naar het beloofde land op die heirbaan naar het noorden, langs de weg van de Filistijnen. Karavaanwegen. Dat is toch de lijn der verwachtingen? Dan ben je daar met zo'n groep in een jaar. De kortste weg. Maar het gaat totaal anders. Totaal anders. God laat ze omzwenken en ze gaan de woestijn in. Nog eens 39 jaar!

Zo is het vaak ook in ons leven. Dan heb je je route uitgestippeld en dan komt die andere weg. Soms een omweg. Ook die omweg daar in de woestijn en ze vergeten God. Zie je vaker bij het volk Israël, dat ze God in de steek laten. God heeft ze uit het slavenhuis verlost op weg naar het beloofde land. Je hoort de feestliederen zingen: "Wij zijn verlost! God heeft ons wel gedaan."

Maar de Heer brengt je op wegen waar strijd is en die je moet je wel aankunnen. Gods wegen zijn vaak hoger dan onze wegen. God woont hoog en ziet laag en dan overziet Hij alles. Zo overziet Hij ook uw en mijn leven. Hij ziet gevaren en nederlagen, want Hij houdt de hele wereld in Zijn handen. Hij houdt ook uw leven in Zijn handen.

Daarom die andere weg. Niet rechtstreeks naar Bethlehem. Nee, over Jeruzalem. Van de *Stad van de Vrede* naar het *Broodhuis Bethlehem*. Jeruzalem, dat nog in duisternis is gehuld, op weg naar Bethlehem. Daar straalt die ster. Ze hebben geschenken bij zich. *Goud*: koninklijke waardigheid. *Wierook*: de Priesterlijke Middelaar Jezus wordt aanbeden. En *mirre*: de zalfolie, waarmee je iemand die sterft verzorgen kan. Dan keren ze weer terug langs een andere weg.

De Wijzen hebben ontdekt dat Gods weg niet loopt via de centra van de macht. Nee. Gods weg loopt via kleine zachte krachten. De weg van God gaat via een huis en in dat huis een klein, kostbaar Kind. De weg van de Heer gaat via geloof en vertrouwen.

Dan zie ik ze in gedachten teruggaan langs die andere weg. Het is niet langer de ster die hen de weg wijst. Nee, ze zien wel het sterrendak: Gods majesteit. Want God is in hun wereld binnengekomen en vanaf dat moment hadden ze rechtstreeks contact met God gehad in een droom. En in de droom gewaarschuwd zeggen ze: "We gaan niet naar Herodes terug. Wij gaan via een andere weg." Ook in uw leven gaat het soms langs andere wegen, zodat je de ster kwijt bent of geen sterren meer ziet. Je vraagt: "Waar is de ster? Waar, waar is God?"

Ik denk aan de moeder van Marco. Afgelopen jaar zo ernstig ziek geweest. Verschrikkelijk... Kanker. Borstampuatie. En eindelijk... ja... Het lijkt goed. En vorige week bij de dokter: weer een tumor. Teruggelopen. Nu ligt ze daar op de intensive care: "Waarom? Waar is God nu? Waar is God?" Een

andere weg dan hij gedacht had. Moeder? Hij had gedacht dat het met moeder beter zou gaan en nu? Ja, dan zit je...

En uw leven? Misschien ook wel een brok verdriet. Soms leven met lege plaatsen. Jongelui die ik spreek die thuis niet begrepen worden. Ouders die zeggen: "Mijn kinderen komen nooit langs." En die moeder die die jongen had, zo'n aardige knul. Ze had gedacht dat hij met een meisje thuiskwam en hij is nu met een vriend. Een andere weg. Dat is een andere weg dan je gedacht had? Ik kan wel doorgaan. Andere wegen... Vult u ze zelf maar in.

Maar er is één andere weg geweest die zo diep was! Dat is het lijden van Jezus geweest. Dat is geen kleinigheid!

En nu zegt Jezus vandaag tegen ons: "Neem nu dat stukje kruis op je en volg Mij, want je toekomst is geweldig." We gaan niet recht toe recht aan naar het beloofde land, nee, soms is er druk voor nodig. Soms moet je het in de woestijn leren. Dan zeg je misschien: "God heeft gelijk." Het kan misschien wel een beetje minder dan vroeger. Misschien een beetje minder pensioen. Misschien dat je wat afhankelijker en dankbaarder wordt als je ontdekt dat je leven soms gaat over hobbelige keien, droog woestijnzand en dan ontdekt wat Jezus voor je doet. Dan verander je.

Eén van mijn vrienden is altijd kritisch. Vreselijk kritisch. Toen kreeg hij wat met zijn gezondheid te stellen. Hij kon niet meer en zijn karakter veranderde. Hij moest van hulp en genade leven. Toen ik met hem erover sprak, zei hij: "Ik ben wat milder geworden. God gaat met mij een andere weg."

Nee, je gaat niet zomaar naar het beloofde land. God haalt je misschien wel uit de stoel en zegt tegen je: "Kom op! We gaan samen een wandeling maken. Samen, want Ik laat je niet in de steek." Samen wandelen langs de levenszee. Samen die hele weg wandelen. Zie je dat schilderij met die voetstappen? "Op het moeilijkste deel van het pad, Mijn lieve kind, toen heb Ik jou gedragen." Hoe donker die weg ook mag zijn, hoe mistig ook, zodat je je afvraagt: "Waarom toch?" Gods weg is soms anders.

Zie je dan dat volk gaan? Dwars door de woestijn? Nee, niet alleen overdag een wolkkolom, 's nachts een vuur. Dat is nu God. "Ik ben mijn weg en mijn ster kwijt." Gods ster schijnt. Hand in hand met Jezus over het ruwe pad. Jezus houdt vol liefde trouw mijn hand gevat. Langs een andere weg naar je land terug. Welk land? Het Vaderland. En heeft u dan een ticket? Kunt u daar naartoe? Heeft u een plaatsbewijs?

Een aantal jaren geleden had ik bijbelstudie in Haarlem. Iedere keer als ik daar was, werd ik uitgenodigd bij een oudere man om een kopje thee te drinken voordat ik naar huis toe reed. Het viel me op als ik die lange gang doorliep: in het midden was een kapstok en onder die kapstok stond een klein koffertje. Maar ik durfde nooit te vragen waarom het er stond. Tot ik een keer het lef had en onder de thee vroeg: "Waarom staat daar nu een koffertje?" Hij zei: "Klaas, dat is toch logisch. Als vanavond de Here Jezus komt, dan moet ik toch klaar zijn?" "Wat heb je daar dan in?" "Nou, mijn Bijbeltje, een paar foto's van mijn vrouw, mijn kinderen, dingen die me dierbaar zijn. En als de Here Jezus komt, is het enige wat ik mee te nemen heb als ik wakker word, mijn koffertje." Ik vond dat zo mooi.

Toen ik hem begraven mocht, heb ik aan zijn kinderen gevraagd: "Wat moeten we nu met dat koffertje?" Toen zeiden ze: "Geef het hem maar mee." Dat hebben we gedaan: mee gegeven in zijn kist. Zijn koffertje stond klaar. Zijn eindbestemming was zeker. Het was alleen nog maar overstappen op die andere weg.

En nu geeft de Here God ons de Bijbel. Hij bemoeit Zich met ons leven. Hij leidt ons naar Zijn doel op weg naar Huis. Dan kijk je nog eens naar dat machtige firmament en dan denk ik aan die Duitse dichter Schiller. Die keek ook naar dat firmament en toen maakte hij bij een symfonie van Mozart een tekst en hij schreef: "Boven die sterren daar moet toch een goede Vader wonen." Nu, boven de sterren is een goede Vader.

De ster kwijt? Nee, sterren op mijn wegen. Andere wegen. Gods wegen. En aan de hand van Vader naar het Vaderland. Amen.